

A T. Alkotmánybíróság részére 2023. MÁJ 02.

A Fővárosi Törvényszék útján

Ügyszám: 111.K.702.829/2022/8

elektronikus írárról  
készített másolat

|                                                          |                  |
|----------------------------------------------------------|------------------|
| FŐVÁROSI TÖRVÉNYSZÉK<br>KÖZIGAZGATÁSI KOLLÉGIUMA 1.      |                  |
| FOLAJSTROMSZÁM<br>KEZDŐIRATON:                           |                  |
| Postán/Gyűjtőládába/Személyesen/E-mailen/Faxon/E-írárral |                  |
| Erkezett:                                                | 2023. MÁJ 02.    |
| PÉLDÁNY:                                                 | IV. 1. példány   |
| MELLÉKLET:                                               | @ + 1. példány   |
| FOLAJSTROMSZÁM:<br>UTÓIRATON:                            | 111.K.702.829/22 |

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény 27. § (1) bekezdése alapján [redacted]  
[redacted] indítványozó [redacted]  
[redacted] jelen alkotmányjogi panaszhoz csatolt meghatalmazás alapján  
meghatalmazott ügyvédje, dr. Muhi Erika útján az alábbi

### alkotmányjogi panaszt

terjeszti elő:

Indítványozó kéri a Tisztelt Alkotmánybíróságot, állapítsa meg a Kúria, mint felülvizsgáló bíróság Kfv.VI.37.886/2022/2. számú végzésének – a Fővárosi Törvényszék 111.K.702.829/2022/8 számú ítéletére is kiterjedően fennálló - alaptörvény-ellenességét, és az alaptörvény-ellenes jogerős ítéletet és kúriai végzést az Abtv. 43. § (1) bekezdése alapján semmisítse meg.

Indítványozó kérelme indokolásaként az alábbiakat adja elő:

#### 1. Az indítvány benyújtásának törvényi és formai követelményei

##### a) A pertörténet és a tényállás rövid ismertetése, a jogorvoslati lehetőségek kimerítése

Indítványozó és korábbi házastársa [redacted] napján fogadták örökbe [redacted]-et. Házasságuk azonban megromlott, és 2021. júniusában elváltak egymástól.

2021. november 24. napján indítványozó új kérelmet terjesztett elő – mint egyedülálló - Budapest Főváros Kormányhivatalánál, és kérte [redacted] magyarországi anyakönyvezését. A kormányhivatal a kérelmet 2022. június 28. napján kelt határozatában elutasította. A kormányhivatal döntését azzal indokolta, hogy hiába került felbontásra [redacted] és indítványozó házassága, és hiába kérte indítványozó egyedülállóként a hazai anyakönyvezést, mivel az azonos nemű párok Magyarországon nem élhetnek a közös örökbefogadás lehetőségével, az kizárólag házasságban élő férfi és nő számára megengedett, és így az amerikai határozat hazai elismerése a magyar közrendbe ütközne.

Indítványozó Budapest Főváros Kormányhivatalával szembeni keresetét az alábbi indokok alapján utasította el a Fővárosi Törvényszék:

A törvényszék ítélete megállapítja, hogy az a tény, hogy indítványozó egyedülállóként nyújtotta be a kérelmet nem változtat azon a tényen, hogy volt házastársával közösen fogadták örökbe [redacted]-et, így a korábbi ítélet<sup>1</sup> megállapításaitól nem indokolt eltérni.

<sup>1</sup> Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2020. március 5. napján kelt 10.34.44/2019. számú ítélete

|                                            |                            |                                 |
|--------------------------------------------|----------------------------|---------------------------------|
| ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG                           |                            |                                 |
| Ügyszám: IV/ 01019 - 0 / 2023              |                            |                                 |
| Erkezett: 2023. MÁJ 02.                    |                            |                                 |
| Erkezés módja                              |                            |                                 |
| <input checked="" type="checkbox"/> POSTÁN | <input type="checkbox"/> @ | <input type="checkbox"/> EGYÉB: |
| Példány: 1                                 | Melléklet: 10              | Kezelőiroda: [redacted]         |

(A)

Fr. (a25)

Majd pedig azt is kifejti az törvényszék, hogy az Ápt. 4. § -foglalt rendelkezései<sup>2</sup> - a kedvezményes honosításra vonatkozóan – indítványozó ügyében nem alkalmazhatók, mert álláspontja szerint

[16] „A „magyar állampolgár” szófordulattal a jogalkotó azt juttatta kifejezésre, hogy a kedvezményes honosításhoz elegendő, ha közös örökbefogadás esetén csak az egyik örökbefogadó magyar állampolgár.”

Ezt követően pedig több alkotmánybírói döntést<sup>3</sup> is idéz, és arra a megállapításra jut, hogy az alperes döntése az Alaptörvény L. cikk (1) bekezdésével összhangban áll.

Ezt követően 2022. december 1. napján indítványozó felülvizsgálati kérelemmel fordult a Kúriához. A Kúria 2023. január 19. napján kelt végzésében a felülvizsgálati kérelem befogadását megtagadta.

A Kúria indokolása szerint:

[16] „A Kp. 117. § (4) bekezdése szerint a felülvizsgálati kérelemben meg kell jelölni a kérelem befogadhatóságának okát, azonban annak fennállását bizonyítani és azt – a 118. § (1) bekezdés a) pont ad) alpontja szerinti ok kivételével – indokolni nem kell.”

[20] „A felperes a befogadás iránti kérelmében (11. oldal 2. bekezdés) általánosságban hivatkozott jelen ügy kapcsán a joggyakorlat továbbfejlesztésének szükségességére, azonban nem mutatta be az eddigi gyakorlatot, továbbá azt, hogy annak továbbfejlesztése mely ok(ok)ból kifolyólag szükséges, mindennek hiányában a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont aa) alpont szerinti befogadásnak nem volt helye.”

[21] „Társadalmi jelentőségre alapozott oknál fogva – Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont ab) alpont a felülvizsgálati kérelem befogadásának akkor van helye, ha az ügy érdemére kiható jogszabálysértés vizsgálata a felvetett jogkérdés különleges súlya, illetve társadalmi jelentősége miatt indokolt. E befogadási feltétel azt követeli meg, hogy a döntés a társadalom szélesebb körére – legalább áttételesen – jogi hatást gyakoroljon. A Kúria nem vitatja a XXI. századot jellemző társadalmi változások (így külföldi örökbefogadás, azonos nemű párok általi örökbefogadás, határon átnyúló házasság esetei számának megnövekedése) súlyát és jelentőségét, amelyekre a felperes hivatkozott felülvizsgálati kérelmében. Ettől még a felperes egyedi ügye nem lesz társadalmilag jelentős. A felperes nem mutatta be, hogy az ő ügye mennyiben és miért lehetne hatással a társadalom szélesebb körére. Ezért a felülvizsgálati kérelem Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont ab) alpont szerinti befogadása sem indokolt.”

[23] A Kúria a Kp. 118. § (1) bekezdés ad) pontja szerinti befogadási ok körében rögzíti, hogy – a jogerős ítéletből kitűnően - az elsőfokú bíróság kimerítette a keresetet mind az örökbefogadott gyermekek kedvezményes honosításának [elsőfokú ítélet (16) bekezdés], mind a kérelem közrendbe ütközésének a kérdését [elsőfokú ítélet (21) bekezdés] illetően. Az, hogy az elsőfokú bíróság az ügy tárgyához – a felperes álláspontja szerint - szorosan nem kapcsolódó alkotmányjogi következtetéseket, a Nemzeti Hitvallás és a keresztény

<sup>2</sup> A magyar állampolgárságról szóló 1993. évi LV. törvény (Ápt.) 4. § (1) bekezdése szerint kérelmére honosítható a nem magyar állampolgár, ha: a) a kérelem előterjesztését megelőző nyolc éven át folyamatosan Magyarországon lakott; b) a magyar jog szerint büntetlen előéletű és a kérelem elbírálásakor ellene magyar bíróság előtt büntetőeljárás nincs folyamatban; c) megélhetése és lakhatása Magyarországon biztosított; d) honosítása Magyarország közbiztonságát és nemzetbiztonságát nem sérti; e) igazolja, hogy alkotmányos alapismeretekből magyar nyelven eredményes vizsgát tett, vagy ez alól a törvény alapján mentesül. Az Ápt. 4. § (2a) bekezdése szerint az (1) bekezdés b) és d) pontjában meghatározott feltételek fennállása esetén kérelemre kedvezményesen honosítható az a kiskorú nem magyar állampolgár, akit magyar állampolgár fogadott örökbe.

<sup>3</sup> 22/1992. (II. 10.) AB határozat, 14/1995. (III. 13.) AB határozat, az ügygel nem értelmezhető összefüggésben hivatkozik a jogerős ítélet az alkotmányos önazonosság elvére és a történeti alkotmány vívmányaival összefüggésben hivatkozik a 22/2016. (XII. 5.) AB határozatra

|               |            |          |
|---------------|------------|----------|
| Ezeres mőltja |            | 2        |
| EGYER         |            | POSTAI   |
| Közelítőben:  | Melléklet: | Példány: |

kultúra védelmének alkotmányos célját fejt ki ítéletében nem eredményezi az indokolási kötelezettség megsértését.

Következésképpen a Kúria Kfv.VI.37.886/2022/2. számú végzésével a felülvizsgálati kérelem befogadását megtagadta, a jogerős ítélet felülvizsgálata tárgyában érdemben nem rendelkezett. Indítványozó ügyében hozott jogerős ítélet következményeként gyermeke, [REDAKT] magyar állampolgárságot nem szerzett, születésének tényét a magyar anyakönyv nem tükrözi, és indítványozó arra szorul, hogy külföldi okmánnyal igazolja a közte és gyermeke között fennálló családjogi viszony fennállását, még akár a magyar hatóságok előtt is.

#### **b) A jogorvoslati lehetőségek kimerítése**

Jelen ügyben indítványozó a jogorvoslati lehetőséget kimerítette. Budapest Főváros Kormányhivatala határozatával szemben keresetet nyújtott be a Fővárosi Törvényszékhez, majd miután a törvényszék elutasította a keresetet a Kúriához fordult felülvizsgálati kérelemmel.

Tekintettel arra, hogy indítványozó arra kéri a t. Alkotmánybíróságot, hogy vizsgálatát a Fővárosi Törvényszék 111.K.702.829/2022/8 számú jogerős ítéletére kiterjedően végezze el, indítványozó nyilatkozik arról, hogy álláspontja szerint a Kúria Kfv.VI.37.886/2022/2. sz. végzését mérlegelési jogkörben hozta meg, amely mérlegelés eredményére az ügy indítványozójának bizonyosan nem volt ráhatása (lásd az Ügyrend 32. § (4) bekezdését, valamint az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény 26. § (1) bekezdésének és 27. §-ának, valamint az Alkotmánybíróság Ügyrendje 32. §-ának egységes értelmezéséről szóló 1/2019. (XI. 25.) AB Tü. állásfoglalás I/5. pontját, 3333/2022. (VII. 21.) AB végzés, Indokolás [14]-[15]; legutóbb: 3068/2022. (II. 16.) AB végzés).

Szemben azon közigazgatási ügyszakban hozott kúriai végzésekkel, amelyekben az indítványozó felülvizsgálati kérelem befogadását a Kúria "formai okból" tagadta meg, indítványozó álláspontja szerint az ügyében a Kp. 118. § (1) bek. a) pont ab) alpont szerinti bírói mérlegelést végzett. A bírói mérlegelés tárgya az volt, hogy az ügy - magyar-amerikai kettős állampolgár, azonos neműek közötti házasságban örökebefogadott gyermek magyar állampolgárságának szerzése és annak megfelelő hazai anyakönyvezés - társadalmi szempontból jelentősnek, az ügyben eldöntendő jogkérdés ekként felülvizsgálatra alkalmasnak ítéendő-e. Ebben a körben tehát a felülvizsgálat akadályja egyértelműen mérlegelési jogkörben hozott, amely mérlegelésre - a felülvizsgálati kérelem társadalmi, jogi és alapjogi vonatkozású indokain túl - nem volt ráhatása. Ekként indítványozó kéri a t. Alkotmánybíróságot, hogy az alkotmányjogi panasz befogadása körében állapítsa meg, hogy az alkotmányjogi panasz befogadásának feltételei fennállnak mind a Kúria Kfv.VI.37.886/2022/2. sz. végzésével, mind a Fővárosi Törvényszék 111.K.702.829/2022/8 számú jogerős ítéletével összefüggésben.

#### **c) Az alkotmányjogi panasz benyújtásának határideje**

Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló Kúria Kfv.VI.37.886/2022/2 számú befogadást megtagadó végzése dr. Muhi Erika meghatalmazott jogi képviselő részére került közlésre 2023. március 1. napján, elektronikus úton.

Az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerinti határidő 2023. április 30.

Mindezek alapján [REDAKT] indítványozó nyilatkozza, hogy az Abtv.-ben rendelkezésre álló hatvan napos határidő megtartása került.

#### **d) Az indítványozó érintettségének bemutatása**

Indítványozó kezdeményezte a hazai anyakönyvezési eljárást a kormányhivatal előtt, majd pedig ő volt a peres eljárások felperese is. Ő, és gyermeke [REDAKT] z eljárások

érintette azáltal, hogy a gyermek hazai anyakönyvezését a magyar hatóságok megtagadták, és végül a Kúria sem fogadta be a felülvizsgálati kérelmet.

**e) Annak bemutatása, hogy az állított alapjogsérelem a bírói döntést érdemben befolyásolta vagy a felmerült kérdés alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés**

Mind a Fővárosi Törvényszék keresetet elutasító döntése, mind pedig a Kúria döntése a felülvizsgálati kérelem befogadásának megtagadásáról olyan téves jogértelmezésen alapul, amely alkotmányjogi jelentőségű, valamint alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdéseket vet fel.

A bíróságok döntéseik során a gyermek mindenek felett álló érdekét hagyták figyelmen kívül (3142/2013. (VII. 16.) AB határozat, Indokolás [26]-[27]; 25/2022. (X. 26.) AB határozat, Indokolás [34], [49]).

Ahogy azt a 13/2020. (VI. 22.) számú határozatában az Alkotmánybíróság kifejti: „Az Alaptörvény a vérségi kapcsolatra történő utalás nélkül részesíti védelemben a szülő-gyermek viszonyt, mint a családi kapcsolat alapját (ezért nincs különbség például a vér szerinti és az örökbefogadott gyermek jogállása között). Másrészt az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdése garantálja a magán- és családi élet tisztelőben tartásához való jogot is.”

Indítványozó esetében azonban – túl a szexuális irányultságon alapuló hátrányos megkülönböztetésen – az eljáró bíróságok indokolatlanul különbséget tesznek az örökbefogadott gyermek kárára, amikor megtagadják a születésének magyar anyakönyvezését.

Ugyancsak több döntésében kimondta az Alkotmánybíróság, hogy a szexuális irányultságon alapuló hátrányos megkülönböztetés egyéb helyzet szerinti, az Alaptörvény által tiltott különbségtételt jelent [20/1999. (VI. 25.), 37/2002. (IX. 4.), 154/2008. (XII. 17.), 43/2012. (XII. 20.) AB határozatok]. A kormányhivatal határozata elsősorban arra hivatkozik, hogy az Igazságügyi Minisztérium Nemzetközi Magánjogi Főosztálya által kiadott állásfoglalás szerint függetlenül attól, hogy indítványozó korábbi házastársával felbontásra került a házasság, ők közösen fogadták örökbe [redacted]-et, és az Alaptörvény L) cikkére tekintettel a közös örökbefogadás Magyarországon kizárólag a házasságban élő férfi és nő esetében lehetséges. Így indítványozó ügyében az örökbefogadás elismerése a magyar közrendben ütközne, ezért nem teljesíthető.

A gyermek mindenek felett álló érdeke az a szempont, amelynek elsődlegesen érvényesülnie kell a döntés meghozatalakor, hiszen őt nem érheti amiatt hátrányos megkülönböztetés, mert azonos neműek a szülei. Ahogy azt az Alkotmánybíróság 43/2012. (XII. 20.) AB határozatában alkotmányos követelményként kimondta: „[...] az Alaptörvényből fakadó követelmény az is, hogy a házasságot és a családot érintő intézményvédelmi kötelezettség nem eredményezheti a gyermekek bármely, közvetlen vagy közvetett jellegű hátrányos megkülönböztetését azon az alapon, hogy szülei házasságban, vagy más típusú életközösségben nevelik őket.”

Budapest Főváros Kormányhivatala határozata, valamint a Fővárosi Törvényszék ítéletet egyértelműen utal arra, hogy indítványozó szexuális irányultsága miatt nem valósítható meg a hazai anyakönyvezés, hiszen indítványozó a gyermeket azonos nemű volt házastárssal közösen fogadta örökbe az Amerikai Egyesült Államokban.

A törvényszék ítélete [23] pontjában megállapítja, hogy „Alaptalanul hivatkozott továbbá a felperes az Ebtv. 8. § m) pontjának sérelmére is, melyet az Ápt.-hez társított. A bíróság a hivatkozott rendelkezés megsértését az egyenlő bánásmód hatósági ügy keretében tartozó kérdésnek tekinti, ezen szabály a jelen ügyben nem bír jelentőséggel. „

A szexuális irányultságon alapuló diszkrimináció az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint egyéb helyzet szerinti megkülönböztetésnek minősül:

„A tételesen felsorolt tulajdonságok mellett az egyéb helyzet szerinti különbségtétel fordulat nyújt garanciát ahhoz, hogy az előre nem látható, de a felsorolásban szereplő tulajdonságokhoz döntő hasonlóságot mutató helyzetben élő személyeket se érhesse hátrányosan sújtó különbségtétel. Ez a fordulat ad lehetőséget az Alkotmánybíróságnak arra, hogy a társadalom aktuális változásaira időszerűen reagálva mindig maga határozhassa meg, melyek a társadalom sérülékeny csoportjai, vagyis mely csoporthoz tartozók tekinthetők kiszolgáltatottnak, kirekesztettnek, illetve folyamatos, és indokolatlan hátránnyal sújtottnak” (3206/2014 (VII. 21.) AB határozat).

A Kúria a Kfv.IV.37.139/2022/9. számú eseti döntésében – hivatkozva az Alkotmánybíróság döntéseire – megállapította, hogy „az elsőfokú bíróság téves álláspontra helyezkedett, amikor úgy ítélte meg, hogy az oktatási tárgyú ágazati szabályok vizsgálata során az Ebktv.-re alapított megállapítást nem tehet, és az egyenlő bánásmód sérelmének megállapítása a polgári bíróság hatáskörébe tartozik. Rámutatott, hogy az egyenlő bánásmód követelménye nem pusztán az Ebktv. rendelkezésein és az abban kialakított jogvédelmi mechanizmuson érvényesül, hanem a törvény előtti egyenlőségből (illetve az abból fakadó hátrányos megkülönböztetés tilalmából) következik, amelyet az Alaptörvény XV. cikkének (1) bekezdése tételez. A felperes hivatkozásában az Ebktv. azon rendelkezései jelentek meg, amelyek – az Alaptörvény XV. cikkének mintegy „apró pénzre váltásaként” – előírják pl. a hatósági jogkört gyakorló szervezetek, vagy éppen oktatási intézmények számára az egyenlő bánásmód követelményének megtartását. Az Ebktv. 4. § és 5. §-ai alapján az egyenlő bánásmód követelményének megtartása és a diszkriminációtilalom az egész jogrendszert átható alkotmányos tételek.”

Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata értelmében a diszkrimináció tilalma a teljes jogrendszerre kiterjeszthető, így nem helytálló a Fővárosi Törvényszék fentebb idézett megállapítása.

Épp a fentebb idézettek okán nem helytállóak a törvényszék [23] pontjában kifejtettek, amely pusztán hatósági ügynek tekinti az egyenlő bánásmód sérelmét.

Az ítélet [11] pontja megállapítja azt is, hogy „a döntés jövőbeni esetleges joghatásai (családjogi, társadalombiztosítási, öröklési kérdések) irrelevánsak.”

A gyermek mindenek felett álló érdeke az a szempont, amelynek elsődlegesen érvényesülnie kell a döntés meghozatalakor, hiszen őt egyrészt nem érheti amiatt hátrányos megkülönböztetés, mert azonos neműek a szülei, másrészt az ő Magyarországgal összefüggő jövőbeni életét lehetetleníti el a döntés, így döntésnek igenis figyelemmel kell lenni az esetleges joghatásokra is. Indítványozó esetében egy hosszabb idejű magyarországi tartózkodás esetén a legalapvetőbb szülői jogok gyakorlása is akadályokba ütközne, ideértve többek között olyan alapvető élethelyzeteket mint az oktatás, vagy az egészségsügyi ellátás.

Az Alkotmánybíróság 43/2012. (XII. 20.) AB határozatában alkotmányos követelményként kimondta: „[...] az Alaptörvényből fakadó követelmény az is, hogy a házasságot és a családot érintő intézményvédelmi kötelezettség nem eredményezheti a gyermekek bármely, közvetlen vagy közvetett jellegű hátrányos megkülönböztetését azon az alapon, hogy szüleik házasságban, vagy más típusú életközösségben nevelik őket.”

A Fővárosi Törvényszék ítélete [21] pontjában szereplő indokolás épp a gyermek mindenek felett álló érdekét sérti:

„Az alperes döntése eredményeként a gyermek nem került be az állami nyilvántartásba, ami jövőbeni sérelmet előidézhet, de ez a helyzet a Gyermekjogi Egyezmény megsértését nem veti fel, ugyanis a felperes és gyermeke közötti viszony más módon történő igazolásától nincs egyik érintett sem elzárva. Nem az anyakönyvi bejegyzés keletkezteti a felperes és

gyermeke között a családjogi jogviszonyt, az csak az állami nyilvántartásba vétel eszköze, és sz ügyintézés során igazolási könnyítést jelent.”

A Fővárosi Törvényszék ítélete [16] pontjában figyelmen kívül hagyja a nemzetközi magánjogi törvény közrendi klauzulájával kapcsolatban azon elvi megállapításokat, mely szerint: „a közrend védelme nem szolgálhat ürügyül a nehezebben kezelhető idegen jog alkalmazásától való megfutamodásra, nem lehet a helytelenül felfogott "hazafelé törekvés" eszköze. Ebben az összefüggésben ismételtén is hangsúlyozni kell, hogy a közrendi záradék igénybevétele feltétlenül kivételes lehetőség.”<sup>4</sup>

A nemzetközi magánjogi kódex kapcsán maga a miniszteri indokolás is kifejti, hogy: „A koncepcionális változás mögött meghúzódó jogalkotói célkitűzésekről a miniszteri indokolás úgy fogalmaz, hogy a mai mobilis, modern életviszonyok közepette rugalmasabb szabályozásra mutatkozik igény, annak elkerülése érdekében, hogy a szabályok méltánytalan eredményre vezessenek. (Igy kiküszöbölendő például az, hogy a magyar állampolgárságon kívül más állampolgársággal is rendelkező személynek Magyarországon és más államban eltérő jogi státusza, családi jogállása, neve legyen.)”<sup>5</sup>

Az eljáró bíróságnak minden esetben az elé kerülő ügyet kell értékelnie, és nem elegendő pusztán az adott külföldi jogszabály, és az az alapján hozott határozat általános, elvont értékelése. A bírósági döntés ezekből sérti az Alaptörvény 28. cikkében foglaltakat is, mely szerint a jogszabályok szövegét azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban kell értelmezni.

## **2. Az alkotmányjogi panasz benyújtásának érdemi indokolása**

### **a) Az Alaptörvény megsértett rendelkezéseinek pontos megjelölése**

Az Alaptörvény G) cikk (1) bekezdése szerint "születésével a magyar állampolgár gyermeke magyar állampolgár. Sarkalatos törvény a magyar állampolgárság keletkezésének vagy megszerzésének más eseteit is meghatározhatja."

Az Alaptörvény 28. cikke értelmében a bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. A jogszabályok céljának megállapítása során elsősorban a jogszabály preambulát, illetve a jogszabály megalkotására vagy módosítására irányuló javaslat indokolását kell figyelembe venni. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.

Az Alaptörvény II. cikke szerint "Az emberi méltóság sérthetetlen. Minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz, a magzat életét a fogantatástól kezdve védelem illeti meg."

Az Alaptörvény VI. cikk (1) szerint "Mindenkinek joga van ahhoz, hogy magán- és családi életét, otthonát, kapcsolattartását és jó hírnevét tiszteletben tartsák."

Alaptörvény XVI. cikk (1) szerint "Minden gyermeknek joga van a megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges védelemhez és gondoskodáshoz."

Az Alaptörvény XV. cikk (2) szerint "Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy

<sup>4</sup> A nemzetközi magánjogról szóló törvény kommentárja (HVG ORAC, 560 B/5 oldal) 2020. Az Nmjt. 12. §-hoz fűzött kommentár

<sup>5</sup> T/14237. számú törvényjavaslat miniszteri indokolása, Általános indoklás. I. Az átfogó felülvizsgálat főbb indokai.

(a nemzetközi magánjogról szóló 2017. évi XXVIII. törvény mögötti jogalkotói cél)

más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja."

Az Alaptörvény XV. cikk (2) szerint "Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja."

#### **b) Az Alaptörvényen túli, az alapjogi értelmezés körében irányadó egyéb források**

Emberi Jogok Európai Egyezménye 8. cikke a magán- és családi élet tiszteletben tartásához való jog:

1. Mindenkinek joga van arra, hogy magán- és családi életét, lakását és levelezését tiszteletben tartsák.
2. E jog gyakorlásába hatóság csak a törvényben meghatározott, olyan esetekben avatkozhat be, amikor az egy demokratikus társadalomban a nemzetbiztonság, a közbiztonság vagy az ország gazdasági jóléte érdekében, zavargás vagy bűncselekmény megelőzése, a közegészség vagy az erkölcsök védelme, avagy mások jogainak és szabadságainak védelme érdekében szükséges.

Az Európa Tanács keretében, 1997. november 6-án kelt, az állampolgárságról szóló Európai Egyezmény 6. cikke [Az állampolgárság megszerzése] szerint

1. Minden részes állam köteles belső jogában rendelkezni arról, hogy az alábbi személyek ex lege szerezzenek állampolgárságot:

a) gyermekek, akiknek a szülei ezen gyermekek születésének időpontjában az adott részes állam állampolgárai, figyelembe véve azon kivételeket, amelyekről a belső jog rendelkezhet a külföldön született gyermekek tekintetében. Azon gyermekek vonatkozásában, akiknél az anyaságot, illetve apaságot elismerés, bírósági határozat vagy hasonló eljárás állapítja meg, minden részes állam rendelkezhet úgy, hogy a gyermek az állampolgárságot a belső jog által meghatározott eljárást követően szerzi meg;

4. Minden részes állam köteles belső jogában elősegíteni állampolgárságának megszerzését az alábbi személyek számára: (..)

d) valamely állampolgára által örökbefogadott gyermekek; (...)

#### **c) A megsemmisíteni kért bírói döntés alaptörvény-ellenességének indokolása**

*c.1.) Az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésének (magán- és családi élethez való jog) sérelme, az indítványozó szexuális irányultsága, mint az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdése szempontjából vett "egyéb helyzet" miatti diszkrimináció fennállásával összefüggésben*

Több alkotmánybírói döntés is hangsúlyozza, „hogy az eljáró bíróságoknak minden gyermekeket érintő ügyben kötelességük az Alaptörvény XVI. cikk (1) bekezdésében foglaltak megfelelően a gyermekek legjobb érdekét szem előtt tartva eljárni. Ezen alkotmányos jog egyik garanciális pillére a Gyermekek jogairól szóló New York-i Egyezmény 3. cikke, amely a gyermeket érintő közigazgatási, illetve bírósági eljárásokra vetítve azt jelenti, hogy minden közigazgatási és bírói testület köteles alkalmazni a legjobb érdek elvét oly módon, hogy döntéseinek és intézkedéseinek a gyermekek jogait és érdekeit érintő jelen vagy jövőbeni hatását számításba veszi.” (3371/2019. (XII.16.) AB végzés).

Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény hetedik módosítását követően az Alaptörvény VI. cikkel összefüggésben azt rögzítette, hogy "a kiemelt védelem a magánszféra jogán keresztül a magán- és családi élet, valamint az otthon tiszteletben tartásához való jogot illeti meg, amely

alapján a család, ezen belül a közeli hozzátartozók, így különösen a gyermekek fokozott védelem alatt állnak” (3215/2020 (VI. 19.) AB határozat, Indokolás [39]).

Az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata szerint az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésében biztosított magánszférához való jog és az Alaptörvény II. cikke által garantált emberi méltósághoz való jog között különösen szoros a kapcsolat. Az Alaptörvény II. cikke megalapozza a magánszféra alakítása érinthetetlen területének védelmét, ami teljesen ki van zárva minden állami beavatkozás alól, mivel ez az emberi méltóság alapja. Az Alaptörvény értelmében a magánszféra védelme azonban nem szűkül le az Alaptörvény II. cikke által is védett belső vagy intimszférára, hanem kiterjed a tágabb értelemben vett magánszférára (kapcsolattartás), illetve arra a térbeli szférára is, amelyben a magán- és családi élet kibontakozik (otthon) (13/2016 (VII. 18.) AB határozat, Indokolás [42]; 3308/2020. (VII. 24.) AB határozat, Indokolás [21]; legutóbb: 3058/2023. (II. 16.) AB határozat, [42]-[44]).

**Mind a magánélethez való alapjog, mind pedig a gyermekek védelmét jelentő alapvető jogok értelmezése során két elvnek kell tehát mindenk felett érvényesülnie. Az egyik a gyermek mindenk felett álló érdeke, és ebből levezethetően az eljáró hatóságok, bíróságok kötelezettsége, hogy a gyermek érdekét szem előtt tartva járjanak el eljárásaik, döntéseik során.**

Ahhoz azonban, hogy ezen elvek érvényesüljenek az eljáró bíróságoknak kötelessége feltárni az összeg olyan körülményt, amely a döntésüket megalapozza (erről részletesen a c.2.) alfejezetben később).

Az alkotmánybírósági döntéseken túl az Emberi Jogok Európai Bíróságának (továbbiakban: EJEB) több döntése is diszkriminatívnak ítélte azon nemzeti hatóságok döntését, ahol azonos nemű partner gyermekének örökbefogadását utasították el. Az Emberi Jogok Európai Bírósága a 8. cikkben foglalt család fogalmát autonóm módon értelmezi, azaz a nemzeti jogok fogalommeghatározása nem köti az EJEB értelmezése során és számos esetben túllépett a tagállami korlátozó jogszabályokon. Az EJEB 2010-ben elvi élel megállapította, hogy „mesterséges lenne fenntartani azt az álláspontot, hogy a heteroszexuális párokkal ellentétben az Egyezmény 8. cikkében foglalt „családi élet” fogalma nem foglalja magában az azonos neműek közötti párkapcsolatokat.”

A gyermek magyar állampolgárságának kérdése önmagában is alapvető alkotmányjogi jelentőségű: Magyarország nemzetközi jogból fakadó kötelezettsége van arra, hogy szabályozza az örökbefogadott gyermek érdekében a szülővel fennálló kapcsolata révén a honosítás kedvezményes esetét. Ennek bár eleget tesz az Ápt. 4. § (2a) bekezdésével a magyar jog, mégis indítványozó ügyében - a külföldi azonos nemű házasság és a külföldi örökbefogadásról szóló bírósági határozatra tekintettel - mind az indítványozó gyermekének honosítási eljárásán belüli döntése, mind a születés anyakönyvezése elmaradt. Ez okvetlenül érinti indítványozónak a magyar állampolgárságán keresztül, a gyermek állampolgárságának szerzését [Alaptörvény G) cikk (1) bekezdés II. mondata]: ha a gyermek nem magyar állampolgár, úgy Magyarország viszonyában az állampolgárságából fakadó jogokat sem fogja tudni gyakorolni (a jövőben pl. választójog), és nem számíthat a jövőben Magyarország védelmére sem.

Ebből a szempontból indítványozó hivatkozik Lévay Miklós alkotmánybíróra a 43/2012. (XII. 20.) AB határozathoz írt párhuzamos indoklására: Az Alaptörvény a családot ezzel szemben széles kontextusba helyezi, mert minden olyan kapcsolati formát védelemben részesít, amely a nemzet fennmaradásához hozzájárul. „A családnak ebből fakadóan nemcsak a gyermekek születésében és felnevelésében van szerepe, hanem ennél jóval több mindenben. A család az élet komplex közege. Ebbe beletartozik a testi-lelki gondoskodás, az együttérzés kifejezése, a családtagért való helytállás is. Az emberek számára szimbolikus jelentőségén túlmutató hatása van annak, hogy akár a sarkalatos törvény, akár a részletszabályokat megállapító más törvények, illetve rendeletek együttélésük számos formáját családnak ismerik el, s ezt érvényesítve jogokat és kötelezettségeket állapítanak meg hátrányos megkülönböztetés nélkül [43/2012. (XII. 20.) AB határozat, Párhuzamos indokolás [80]].

Az örökbefogadott gyermek születésének anyakönyvezése szintén jelentőséggel bír, hiszen arra külön anyakönyvi eljárási szabályok vonatkoznak, és az anyakönyvi bejegyzésnek alkotmányjogi aspektusa is van: a magyar anyakönyvekben deklaráltan az indítványozó és gyermeke között jogi kapcsolat áll fenn. Az anyakönyv funkcióját úgy határozta meg az Alkotmánybíróság legutóbbi döntésében, hogy "az anyakönyvi nyilvántartás egy olyan deklaratív hatályú nyilvántartás, amely a törvényben meghatározott anyakönyvi eseményeket, illetve az azzal kapcsolatos adatokat jeleníti meg, rögzíti (regisztrálja), továbbá közhitelesen, az ellenkező bizonyításáig tanúsítja a benne foglalt adatok alapjául szolgáló, már bekövetkezett események megtörténtét" (3058/2023. (II. 16.) AB határozat, Indokolás [34]. Nos, a magyar állampolgár indítványozónak kötelezettsége van az örökbefogadás nyilvántartási bejegyzése iránt intézkednie, illetve a kérelem teljesítésének elmaradása egy jogi értelemben vett bizonytalan helyzetet szült indítványozónak és gyermekének magyarországi beutazása, helyben való lakhatása és egyéb éleviszonyokban (oktatás, egészségügy) stb., ahol a magyar nyilvántartási adatokra alapozva a jogi kapcsolat közöttük, a magyar jog szempontjából nem áll fenn. Ez tehát ismételt arra kényszeríti az indítványozót, hogy a gyermekével fennálló jogi kapcsolatot külföldi iratokkal igazolja, és nem is számolhat ez alapján azzal, hogy a magyar hatóságok számára bármilyen - az anyakönyvi adatokon alapuló - igazolást, hatósági bizonyítványt stb. állítanak ki a jövőben.

A fentiek tehát egyértelmű beavatkozást jelentenek az Indítványozónak az Alaptörvény II. cikke szerinti emberi méltósághoz fűződő jogába, az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdése szerinti magánélethez és családi élethez fűződő jogába, valamint különösen, külföldön örökbefogadó házaspárok tagjához képest hátrányt jelentő, különbségtétel viselésére kötelezett - az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdésével ellentétesen - indítványozó a jogerős ítélet és a kúriai végzés alapján.

Az Alkotmánybíróság a 37/2002. (IX. 4.) AB határozatban megállapította, hogy a heteroszexuális, illetve a homoszexuális irányultság egyaránt az *emberi méltóság lényegéhez tartozik*, szétválasztásukra, az érintett személyek méltóságának nem egyenlő kezelésére kivételes indokok szükségesek [37/2002. (IX. 4.) AB határozat, ABH 2002, 230, 241-242]. Ehhez hasonlóan, az EJEB idézett döntései valamennyi esetben azt állapították meg, hogy a szexuális orientáció miatti eltérő bánásmód csak különösen nyomós indokkal igazolható. Ezekon túlmenően azt is több ítéletében fejtette ki az bíróság, hogy a társadalom változik, és ezeket a változásokat az EJEB követi.

Az EJEE magánélethez való jog részének tekinti mindenki jogát arra, hogy identitásának részleteit szabadon meghatározza. Mivel ennek lényeges eleme a szülő és gyermek között fennálló jogi kapcsolat, ha ennek elismerését az állam hátráltatja vagy megtagadja, a gyermek legfőbb érdekét veszélyeztetheti és emiatt a tagállami mérlegelési szabadság szűkül. A külföldön elismert családi jogállás (szülő-gyermek kapcsolat) hazai anyakönyvezése megtagadásának problémája az EJEB gyakorlatában ezidáig csak a külföldi béranyaságból született gyermekek anyakönyvezésével kapcsolatos francia ügyekben merült fel. Az EJEB megállapította: azzal, hogy az állam nem ismeri el a béranyától született gyermek és az őt nevelő, *de facto* szülők közötti kapcsolatot, a gyermeket identitására tekintettel jogi bizonytalanságban tartja. Fennáll annak veszélye tehát, hogy a gyermek nem élvezheti a jogi gyermek-szülő kapcsolat előnyeit, így például szülei állampolgárságát. Ezekben az esetekben a béranyaságot egyébként nem engedélyező állam ugyan felhívhatja a közrendi klauzulát, ugyanakkor az EJEB vizsgálja, hogy a nemzeti bíró megfelelően határozta-e meg az egyensúlyt a közösség érdeke és a kérelmezők jogai közötti egyensúlyt. Ennek keretében fontos a gyermek legfőbb érdekét is figyelembe venni annak érdekében, hogy a magán- és családi élethez való jogát megfelelőképpen gyakorolhassa.

Túl a nemzetközi egyezményeken indítványozó tekintetében fennállnak a hazai anyakönyvezés feltételei, mert az örökbefogadást a magyar jog nem feltétlenül köti a házasság intézményéhez. Az anyakönyvezésnek semmilyen akadálya nem lenne a magyar állampolgárságú indítványozó tekintetében (hiszen az ő személyes joga magyar, ő a magyar jog alapján is örökbefogadható); indítványozó magyar állampolgár is, így az ő vonatkozásában a gyermek feltétlenül anyakönyvezhető. Ettől eltérő döntés megfosztaná a gyermeket alapvető jogaitól, amelynek oka nem más, mint a szülei szexuális irányultsága, amely közvetlen hátrányos megkülönböztetésnek minősül, így jogellenes. (Ebktv. 8. § m) pontja).

Amennyiben a határozat valamely része a magyar közrendbe is ütközne, azon része, amely egyébként a magyar jogszabályoknak megfelel, a magyar hatóságok által is elfogadható a tényállás alapjául. Az anyakönyvezés megtagadása a magyar gyakorlat alapján a honosítás akadályát is képezheti, ezért ellentétes a gyermek érdekeivel, valamint akadályát képezheti az Ápt. 4. § (2a) bekezdése alapján történő kedvezményes honosításnak is.

A külföldön történt örökbefogadás hazai anyakönyvezésének megtagadása sérti az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdését, az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdését. Az alkotmányos védelem azonossága és az ekvivalencia-szabály alapján sérti az 1993. évi XXXI. törvénnyel kihirdetett Emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai Egyezmény (továbbiakban: EJEE) 8. cikkét, valamint a 14. cikket a 8. cikkel összefüggésben. Az Emberi Jogok Európai Bírósága (továbbiakban: EJEB) a 8. cikkben foglalt család fogalmát autonóm módon értelmezi, azaz a nemzeti jogok fogalommeghatározása nem köti az EJEE értelmezése során és számos esetben túllépett a tagállami korlátozó jogszabályokon. Az EJEB 2010-ben elvi élel megállapította, hogy „mesterséges lenne fenntartani azt az álláspontot, hogy a heteroszexuális párokkal ellentétben az Egyezmény 8. cikkében foglalt „családi élet” fogalma nem foglalja magában az azonos neműek közötti párkapcsolatokat.” (*Schalk és Kopf kontra Ausztria*, <https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-99605>, 94. bek.) Az EJEE minden, a gyermek jogaival összefüggő esetben – a nemzetközi emberi jogi gyakorlattal és a Gyermek jogairól szóló Egyezmény 3. cikkével összhangban – kiemelt szempontként kezeli a gyermek legfőbb érdekét. (*Paradiso and Campanelli kontra Olaszország*, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-170359>, 208. bek.)

Az EJEE magánélethez való jog részének tekinti mindenki jogát arra, hogy identitásának részleteit szabadon meghatározza. Mivel ennek lényeges eleme a szülő és gyermek között fennálló jogi kapcsolat, ha ennek elismerését az állam hátráltatja vagy megtagadja, a gyermek legfőbb érdekét veszélyeztetheti és emiatt a tagállami mérlegelési szabadság szűkül. A külföldön elismert családi jogállás (szülő-gyermek kapcsolat) hazai anyakönyvezése megtagadásának problémája az EJEB gyakorlatában eddig csak a külföldi béranyaságból született gyermekek anyakönyvezésével kapcsolatos francia ügyekben merült fel. Az EJEB megállapította: azzal, hogy az állam nem ismeri el a béranyától született gyermek és az őt nevelő, *de facto* szülők közötti kapcsolatot, a gyermeket identitására tekintettel jogi bizonytalanságban tartja. Fennáll annak veszélye tehát, hogy a gyermek nem élvezheti a jogi gyermek-szülő kapcsolat előnyeit, így például szülei állampolgárságát. Ezekben az esetekben a béranyaságot egyébként nem engedélyező állam ugyan felhívhatja a közrendi klauzulát, ugyanakkor az EJEE vizsgálja, hogy **a nemzeti bíró megfelelően határozta-e meg az egyensúlyt a közösség érdeke és a kérelmezők jogai közötti egyensúlyt.** Ennek keretében fontos a gyermek legfőbb érdekét is figyelembe venni annak érdekében, hogy a magán- és családi élethez való jogát megfelelőképpen gyakorolhassa. (*Labassee kontra Franciaország*, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-145180>, 63. bek.) A béranyától született gyermek és – az adott ügyben kérelmező – a biológiai apja közötti kapcsolat jogi elismerésének megtagadása a gyermek identitására és jogaira tekintettel, sértette az EJEE 8. cikkét. (*Mennesson kontra Franciaország*, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-145389>, 80. és 100. bek.) Bár a jelen ügyben nem külföldi béranyaságról, hanem külföldi örökbefogadásról van szó, az EJEE szempontjából releváns jogi kérdés azonos, ezért a francia ügyekben, illetve a Nagykamara

2019 áprilisában, az EJEE 16. Kiegészítő Jegyzőkönyvében foglalt eljárásban e témában hozott tanácsadó véleményében (<http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=003-6380464-8364383>) felvetett szempontok a jelen ügyben is irányadóak.

A külföldi örökbefogadás hazai anyakönyvezésének megtagadása továbbá sérti az EJEE hátrányos megkülönböztetést tiltó 14. cikkét a 8. cikkel összefüggésben. A különbségtétel egyetlen alapja ebben az esetben az érintett/indítványozó szexuális irányultsága. Az EJEB számos ügyben megerősítette, hogy bár a 14. cikk szövege nem utal a szexuális irányultságra, az védett tulajdonság és „ugyanúgy, mint a nem szerinti különbségtétel esetében, a szexuális irányultságon alapuló eltérő bánásmód is csak különösen nyomós indokokkal igazolható.” (például: *S. L. kontra Ausztria*, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-60877>, 37. bek.) Az azonos nemű partner gyermekének örökbefogadását érintő ítéletében a Nagykamara megerősítette: „(a) hagyományos értelemben vett család védelme, mint cél inkább absztrakt és széles azon konkrét intézkedéseknek a skálája, amelyekkel ez végrehajtható (...)” A társadalom változik és ezt a változást az EJEE – mint élő dokumentum – értelmezése is követi, és az EJEB elismeri, hogy a családi élet vitelének nem csak egy módja létezik. (*X. és Mások kontra Ausztria*, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-116735>, 139. bek.) Az arányosság elve a szexuális irányultságon alapuló különbségtétel esetén többet kíván, mint annak igazolása, hogy a választott intézkedés elméletileg alkalmas az elérni kívánt cél megvalósítására. Az államnak igazolnia kell, hogy szükséges volt bizonyos személyek – jelen esetben az azonos nemű párok vagy meleg szülők kizárása. (*Kozak kontra Lengyelország*, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-97597>, 92. bek.) **Amennyiben a különbségtétel alapja kizárólag az érintettek szexuális irányultsága, sérül az Egyezmény 14. cikke.** (*E.B. kontra Franciaország*, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-84571>, 93. bek.)

Az EJEB mellett az gyermek mindenképp felett álló érdekét hangsúlyozza az 1991. évi LXIV. törvény által kihirdetett, a Gyermek jogairól szóló, New Yorkban, 1989. november 20-án kelt Egyezmény is. A 3. cikk 1. bekezdése szerint „A szociális védelem köz- és magánintézményei, a bíróságok, a közigazgatási hatóságok és a törvényhozó szervek minden, a gyermeket érintő döntésükben a gyermek mindenképp felett álló érdekét veszik figyelembe elsősorban.” Az egyezmény 2. cikk 1. bekezdése szerint a „Az Egyezményben részes államok tiszteletben tartják és biztosítják a joghatóságuk alá tartozó gyermekek számára az Egyezményben lefektetett jogokat minden megkülönböztetés, nevezetesen a gyermeknek vagy szüleinek vagy törvényes képviselőjének faja, színe, neme, nyelve, vallása, politikai vagy más véleménye, nemzeti, nemzetiségi vagy társadalmi származása, vagyoni helyzete, cselekvőképzetlensége, születési vagy egyéb helyzete szerinti különbségtétel nélkül.” A Gyermekjogi Bizottság GC15. számú átfogó kommentárja (<https://digitallibrary.un.org/record/778524>) egyértelművé teszi, hogy az egyezményben szereplő **egyéb helyzet fogalma a szülők szexuális irányultságára is kiterjed.**

A magyar közrendbe ütközésre való hivatkozás - mely az elutasítás egyik fő indoka volt - ellentétes a nemzetközi egyezményekben foglalt, Magyarország által vállalt kötelezettségekkel. Ebből következően nem szolgálhatott volna az elutasítás indokaként, ahogy azt az előzőekben kifejtettük. A közrendi klauzula alkalmazása tehát végső soron alapjogok sérelmével járt, pusztán az Alaptörvény L) cikk (1) bekezdése körében vett korlátok álltak szemben az indítványozó és gyermeke alapjogaival [Alaptörvény VI. cikk (1) bek., II. cikk, XV. cikk (2) bek., XVI. cikk (1) bek., G) cikk (1) bek.]; törvényes jogaival [a gyermek kedvezményes honosítása kapcsán Ápt. 4. § (2a) bek.; az indítványozó kérelme kapcsán, az anyakönyvi nyilvántartással összefüggésben az anyakönyvi eljárásról szóló 2010. évi I. törvény 10. §-ával] és jogi érdekeivel [pl. magyarországi zavartalan lakhatás apa-gyermek viszonyban].

Indítványozó hivatkozik arra, hogy még akkor is, hogyha szükségesnek mutatkozna a korlátozás, az alapjogi kollíziót nem látszott feloldani sem a Fővárosi Törvényszék, sem a Kúria. Márpedig ha a bíróság az előtte fekvő, alapjogilag releváns ügy alapjogi érintettségére tekintet nélkül járt el, és az általa kialakított jogértelmezés nem áll összhangban e jog alkotmányos tartalmával, akkor a meghozott bírói döntés alaptörvény-ellenes." {3/2015. (II. 2.) AB határozat, Indokolás [18]}. Indítványozó szerint - a keresetben, valamint az észrevétellel ellentétben - nem tulajdonítottak a bíróságok Indítványozó és gyermekének alapvető jogainak megfelelő súlyt, és az alapjogi mérlegelést is elmulasztották a bíróságok. Az alapjogi mérlegelés eredménye nem lehet az, hogy Magyarország alkotmányos önazonossága sérülne, ha az anyakönyv egy férfi (szülő) és egy gyermek közötti kapcsolatot deklarálna. Az sem látszik belőle, hogy mérlegelte volna a bíróság azt, hogy a támadott határozat semmilyen indokát nem adta annak, hogy miként érvényesülnének a hazi anyakönyvezés nélkül a gyermek jogai védelme. A bíróság pedig a házasság alkotmányos védelmével összefüggő indokokat "minden alapjog érvényesülését felülíró" értéknek tekinti. Indítványozó szerint a magánélethez és családi élethez való joga a hatóság, és a bíróságok döntésük jogi indokait közvetetten indítványozó szexuális irányultsága, mint egyébként az ügy megítélése szempontjából nem determináns körülmény fennállására utasították el: a bíróságok külföldön (pl. szintén az USA-ban) különmemű házasságok által örökbefogadott gyermek vonatkozásában nem utasították volna el sem a kedvezményes honosítást, sem az anyakönyvi bejegyzés megtételét. Mivel semmiben sem korlátozza a gyermek kedvezményes honosítása, és az apa-gyermek kapcsolat anyakönyvi bejegyzése a házasságban élők jogait, ezért nem tekinthető se szükségesnek, se arányosnak az Indítványozó magánszféráját ért hátrányos megkülönböztetés. Ekként sérült indítványozónak az Alaptörvény II. cikke szerinti emberi méltósága, az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdése szerinti magán-és családi élethez való joga és a jogerős ítélet és a kúriai végzés indokai Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdésével ellentétes diszkriminatív ítéleteknek minősülnek.

c.2.) Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének Alaptörvény 28. cikkével összefüggő sérelme (jogszabályértelmezés alkotmányos kerete, indokolt bírói döntéshez való jog sérelme) a Kúria végzésével összefüggésben.

Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint alkotmányjogi panasz alapján „a bírói döntésben foglalt jogértelmezés Alaptörvénnyel való összhangját vizsgálja, azt, hogy a jogszabály alkalmazása során a bíróság az Alaptörvényben biztosított jogok alkotmányos tartalmát érvényre juttatta-e. Ha a bíróság az előtte fekvő, alapjogilag releváns ügy alapjogi érintettségére tekintet nélkül járt el, és az általa kialakított jogértelmezés nem áll összhangban e jog alkotmányos tartalmával, akkor a meghozott bírói döntés alaptörvény-ellenes.” {3/2015. (II. 2.) AB határozat, Indokolás [18]}

A Kúria a befogadást megtagadó végzésével az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében elismert, a tisztességes eljáráshoz való jog megsértésével összefüggésben az alaptörvény-ellenesség a bírói döntést érdemben befolyásolta, mivel indítványozó bírósági felülvizsgálati kérelme az alaptalan érdemi vizsgálat nélküli elutasítással érdemben elbírálatlan maradt.

A Kúria a támadott végzésében indítványozó bírósági felülvizsgálati kérelmét arra hivatkozva utasította el érdemi vizsgálat nélkül, hogy

[20] „A felperes a befogadás iránti kérelmében (11. oldal 2. bekezdés) általánosságban hivatkozott jelen ügy kapcsán a joggyakorlat továbbfejlesztésének szükségességére, azonban nem mutatta be az eddigi gyakorlatot, továbbá azt, hogy annak továbbfejlesztése mely ok(ok)ból kifolyólag szükséges, mindennek hiányában a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont aa) alpont szerinti befogadásnak nem volt helye.”

[21] „Társadalmi jelentőségre alapozott oknál fogva – Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont ab) alpont a felülvizsgálati kérelem befogadásának akkor van helye, ha az ügy érdemére kiható jogszabálysértés vizsgálata a felvetett jogkérdés különleges súlya, illetve társadalmi jelentősége miatt indokolt. E befogadási feltétel azt követeli meg, hogy a döntés a társadalom szélesebb körére – legalább áttételesen – jogi hatást gyakoroljon. A Kúria nem vitatja a XXI. századot jellemző társadalmi változások (így külföldi örökbefogadás, azonos nemű párok általi örökbefogadás, határon átnyúló házasság esetei számának megnövekedése) súlyát és jelentőségét, amelyekre a felperes hivatkozott felülvizsgálati kérelmében. Ettől még a felperes egyedi ügye nem lesz társadalmilag jelentős. A felperes nem mutatta be, hogy az ő ügye mennyiben és miért lehetne hatással a társadalom szélesebb körére. Ezért a felülvizsgálati kérelem Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont ab) alpont szerinti befogadása sem indokolt.”

**Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében elismert, a tisztességes eljáráshoz való jog részét képezi az indokolt bírói döntéshez fűződő jog, amely magában foglalja, hogy "a bíróság az eljárásban szereplő feleknek az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alapossággal megvizsgálja, és ennek értékeléséről határozatában számot adjon." {7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [34]}**

A Kúria végzésében nem vizsgálta meg kellő alapossággal az ügy lényegi részére, a családi élet tiszteletben tartásához, a hátrányos megkülönböztetés tilalmához, valamint a rendeltetésszerű joggyakorlás követelménye megsértésére, valamint a gyermek mindenképp felett álló jogára vonatkozó indítványozói észrevételeket sem.

Indítványozó Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében elismert, a tisztességes eljáráshoz való jog részét képező, az indokolt bírói döntéshez fűződő jogából fakadóan a Kúriának kellő alapossággal meg kellett volna vizsgálnia a felülvizsgálati kérelemben kifejtett érveket, illetve azok értékeléséről határozatában számot kellett volna adnia. Azzal, hogy a Kúria az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeket nem vizsgálta meg kellő alapossággal, illetve azok értékeléséről a határozatban nem adott számot, megsértette az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében elismert, az indítványozó tisztességes eljáráshoz való jogát, az indokolt bírói döntéshez való részjogosítvány megsértésén keresztül.

Ezen túlmenően a támadott végzésben a Kúria érdemben nem vizsgálta meg kellő alapossággal az indítványozó által a felülvizsgálati kérelemben kifejtett érveket, sem a családi élet tiszteletben tartásához való jog, sem a hátrányos megkülönböztetés tilalma kapcsán, sem pedig a gyermek mindenképp felett álló érdeke kapcsán, így nem is orvosolta ezen alapjogok törvényi alap nélküli és szükségtelen korlátozását.

Az Alkotmánybíróság döntései abban is következetesek, hogy testület az alkotmányjogi panasz alapján „a bírói döntésben foglalt jogértelmezés Alaptörvénnyel való összhangját vizsgálja, azaz azt, hogy a jogszabály alkalmazása során a bíróság az Alaptörvényben biztosított jogok alkotmányos tartalmát érvényre juttatta-e. Ha a bíróság az előtte fekvő, alapjogilag releváns ügy alapjogi érintettségére tekintet nélkül járt el, és az általa kialakított jogértelmezés nem áll összhangban e jog alkotmányos tartalmával, akkor a meghozott bírói döntés alaptörvény-ellenes.” {3/2015. (II. 2.) AB határozat, Indokolás [18]}

Sérült tehát absztraktnan az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdése, mely szerint az alapvető jogok védelme az állam elsőrendű kötelezettsége. A fentiekre tekintettel a kúriai végzéssel sérült az indítványozónak az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes bírósági eljáráshoz való joga, és annak indokolt bírói döntéshez való joga (részjogosítványa) az

**Alaptörvény 28. cikkével összefüggésben. A Kúria a hatáskörei gyakorlása során nem biztosította, hogy az alapvető jogok esetleges korlátozása az alaptörvényi keretek között maradjon, és erről számot sem adott végzésében (a végzés indokolásában). A Kúriának ezért erre irányuló bírósági felülvizsgálati kérelem alapján gondoskodnia kell az Alaptörvényből fakadó kötelezettsége okán az alapjogok bírósági úton való érvényesülése felől.**

### **3. Egyéb nyilatkozatok és melléletek**

a) Nyilatkozat arról, ha az indítványozó kezdeményezte-e a bíróságon az alkotmányjogi panasszal érintett bírósági ítélet végrehajtásának felfüggesztését.

Indítványozó nem kezdeményezte az alkotmányjogi panasszal érintett bírósági döntés végrehajtásának felfüggesztését.

b) Ügyvédi meghatalmazás eredeti példánya vagy jogtanácsosi igazolvány másolata, ha az indítványozó jogi képviselővel jár el. (Melléklet)

c) Nyilatkozat az indítványozó személyes adatainak nyilvánosságra hozhatóságáról

N [REDACTED] alatti lakosok) indítványozó nem járul hozzá személyes adataink nyilvánosságra hozatalához.

d) Az érintettséget alátámasztó dokumentumok egyszerű másolata (Melléletek)

Ügyvédi meghatalmazás

Budapest Főváros Kormányhivatal Állampolgársági és Anyakönyvi Főosztály elutasító határozat

Fővárosi Törvényszék 111.K.702.829/2022/8. számú ítélete

Kúria Kfv.VI.37.886/2022/2. számú befogadást megtagadó végzése

Kelt: Budapest, 2023. április 28.

[REDACTED]  
indítványozó, akik képviseletében

[REDACTED]  
Dr. Mami Erika  
ügyvéd